

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דוחות כספיים ליום

31 בדצמבר 2021

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן העניינים

3 דוח רואה החשבון המבקר
	הדוחות הכספיים
4 דוחות על המצב הכספי
5 דוחות על הביצוע הכספי
6 דוחות על השינויים בנכסים, נטו
7 דוחות על תזרימי מזומנים
22-8 ביאורים לדוחות הכספיים
23 נספחים

דוח רואי חשבון המבקר

לחשב הכללי של ממשלת ישראל על הדוחות הכספיים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "המשרד") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת הדוחות על הביצוע הכספי, הדוחות על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים של המשרד לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות מנכ"ל וחשב המשרד. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבוונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי המנכ"ל והחשב של המשרד וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של המשרד לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת הביצוע הכספי, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים, בהתאם לתקני חשבוונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבוונאות ממשלתית והוראות התכ"ם בנושא חשבוונאות ממשלתית.

שטרק את שטרק
רואי חשבון

24 מרץ 2022

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דוחות על המצב הכספי (באלפי ש"ח)

סעיף	לייום 31 בדצמבר 2020	לייום 31 בדצמבר 2021	ביאור
נכסים שוטפים			
מזומנים ושווי מזומנים	-	-	3
חייבים ויתרות חובה	2,698	6,196	4
מלאי	428	527	
סך הכל נכסים שוטפים	3,126	6,723	
נכסים שאינם שוטפים			
חייבים ויתרות חובה לזמן ארוך	2,823	4,436	5
רכוש קבוע, נטו	29,844	28,194	6
נכסים בלתי מוחשיים, נטו	61,787	76,787	7
סך הכל נכסים שאינם שוטפים	94,454	109,417	
סך הכל נכסים	97,580	116,140	
התחייבויות שוטפות			
זכאים ויתרות זכות	8,998	12,313	8
התחייבויות שוטפות בגין זכויות עובדים	14,333	14,588	9
סך הכל התחייבויות שוטפות	23,331	26,901	
התחייבויות שאינן שוטפות			
התחייבויות בגין זכויות עובדים	39,075	40,959	10
הפרשה לתביעות משפטיות	20	48	
סך הכל התחייבויות שאינן שוטפות	39,095	41,007	
סך הכל התחייבויות	62,426	67,908	
נכסים נטו	35,154	48,232	
סך הכל התחייבויות ונכסים נטו	(*) 97,580	116,140	

24 מרץ 2022

תאריך אישור הדוחות הכספיים
דני פפרמן, הסטטיסטיקן הלאומי
גרמן קונסטנטינובסקי, חשב בכיר

(*) הוצג מחדש- ראה ביאור 2.יד

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דוחות על הביצוע הכספי (באלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	ביאור	סעיף
			הכנסות
			הכנסות מעסקאות שאינן חליפין
282,586	288,843		הכנסות מתקציב
282,586	288,843		סך הכל הכנסות מעסקאות שאינן חליפין
			הכנסות מעסקאות חליפין
11,003	15,205	11	הכנסות ממכירת מוצרים סטטיסטיים
1	10		הכנסות אחרות
293,590	304,058		סך הכל הכנסות
			הוצאות
197,642	204,102	12	שכר עבודה ונלוות
(*) 79,581	79,240	13	תפעול ותחזוקה
9,070	11,287	14	הנהלה וכלליות
31	14		הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
2	1		אחרות
286,326	294,644		סך הכל הוצאות
7,264	9,414		עודף נטו

(*) הוצג מחדש- ראה ביאור 2.יד

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דוחות על השינויים בנכסים נטו/ הון (באלפי ש"ח)

סעיף	קרן הון	גרעון נצבר	סך הכל
יתרה ליום 1 בינואר 2020	46,765	(22,714)	24,051
קרן הון בגין פנסיה תקציבית (*)	3,839	-	3,839
עודף נטו לשנה	-	(**) 7,264	7,264
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	50,604	(15,450)	35,154
תנועה במהלך שנת 2021			
קרן הון בגין פנסיה תקציבית (*)	3,664	-	3,664
עודף נטו לשנה	-	9,414	9,414
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	54,268	(6,036)	48,232

(*) ראה ביאור 15.

(**) הוצג מחדש- ראה ביאור 2. יד

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דוחות על תזרימי המזומנים (באלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 2020	לשנה שהסתיימה ביום 2021	
		תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
		עודף נטו לפי הדוח על הביצוע הכספי
(*) 7,264	9,414	התאמות הדרושות להצגת מזומנים מפעילות שוטפת - נספח א':
		הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים
		פחת והפחתות
(*) 17,771	19,794	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע, נטו
2	(9)	הוצאות בגין פנסיה תקציבית
3,839	3,664	שינויים בסעיפי רכוש והתחייבות:
		קיטון (גידול) בחייבים ויתרות חובה
1,193	(3,498)	קיטון (גידול) במלאי
149	(99)	קיטון (גידול) בחייבים ויתרות חובה לזמן ארוך
-	(1,613)	גידול בהתחייבויות בגין זכויות עובדים לזמן קצר
1,263	255	גידול (קיטון) בזכאים ויתרות זכות
(2,810)	3,315	גידול בהתחייבויות בגין זכויות עובדים לזמן ארוך
2,943	1,884	גידול (קיטון) בהפרשה לתביעות משפטיות
(54)	28	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
31,560	33,135	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה:
		רכישת רכוש קבוע
(12,056)	(8,936)	רכישת נכסים בלתי מוחשיים
(19,511)	(24,209)	תמורה ממכירת רכוש קבוע
7	10	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(31,560)	(33,135)	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
-	-	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
-	-	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(*) הוצג מחדש- ראה ביאור 2. יד

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021

באור 1 – כללי

א. המשרד המדווח

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן: "הלשכה") הינה יחידת סמך עצמאית במשרד ראש הממשלה, אשר תפקידה לאסוף, לעבד, לנתח ולפרסם מידע סטטיסטי על האוכלוסייה, הכלכלה והחברה בישראל. מידע זה דרוש למשרדי הממשלה, למוסדות המדינה ולגופים ציבוריים אחרים, בעיקר לצורכי קביעת מדיניות, לתכנון ולמעקב אחר התפתחויות. המידע עומד אף לשירותם של גופים במגזר הפרטי, מוסדות מחקר, תלמידים והציבור הרחב. כמו כן, מוטל על הלשכה לתאם את הפעילות הסטטיסטית של מוסדות המדינה ולייעץ להם בנושאים סטטיסטיים.

הלשכה פועלת מכוח פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], תשל"ב - 1972, שתיקונים לה נחקקו על ידי הכנסת בשנת 1978. עבודתה המקצועית-מדעית של הלשכה מלווה על ידי המועצה הציבורית לסטטיסטיקה, המייצגת בעיקר את יצרני הסטטיסטיקה וצרכנייה. המועצה מורכבת מנציגי משרדי הממשלה, גופים ציבוריים, מוסדות אקדמיים וארגונים בעלי זיקה לעבודה הסטטיסטית. תפקידי המועצה כוללים, בין השאר, ייעוץ בעניינים הנוגעים לפעולות הסטטיסטיות של מוסדות המדינה, ולשם כך מוקמות ועדות מיעוצות, כגון הוועדה לסטטיסטיקה מוניציפאלית, הוועדה למפקד האוכלוסין והדיר, הוועדה לאתיקה מקצועית והוועדה לקביעת סטטיסטיקת ליבה.

עבודת הלשכה מותאמת לסטנדרטים המקובלים במוסדות הבינלאומיים האמונים על תיאום הסטטיסטיקה בקרב האומות, כגון ארגון ה-OECD, ארגון העבודה הבין-לאומי ה-ILO, הלשכה הסטטיסטית של האיחוד האירופי, EUROSTAT וה-IMF - קרן המטבע הבין-לאומית. תיאום זה מאפשר הפצה בעולם של נתונים סטטיסטיים הנוגעים לישראל והשוואה בין הנתונים של ישראל לאלה של ארצות אחרות ומעניק לנתוני הלשכה את ההכרה הבין-לאומית.

הלשכה עורכת פעולות סטטיסטיות ומפרסמת תוצאותיהן בנושאים שונים כגון: חברה, בריאות, כלכלה, מסחר ותעשייה, חינוך ועוד. הלשכה מתרכזת בעיקר בהכנת נתונים סטטיסטיים שוטפים – חודשיים, רבע-שנתיים ושנתיים - בנושאי המשק הלאומי (התוצר, הצריכה, ההשקעה, פרויקט העבודה, החיסכון), מחקר ופיתוח בעסקים, מאזן התשלומים וסחר החוץ, מבנהו ופעילותו של כל אחד מענפי המשק (חקלאות, תעשייה, בנייה, תחבורה, מסחר ושירותים וכו'), האוכלוסייה - הרכבה ורכיבי גידולה, משקי הבית ומצבם הכלכלי, התעסוקתי והחברתי, רמת ההשכלה, החינוך, הבריאות, הפשיעה, השירותים המסופקים לאוכלוסייה על ידי מוסדות המדינה המרכזיים והמקומיים, שינויי המחירים של מוצרים ושירותים ועוד.

בנוסף עורכת הלשכה פעולות מחזוריות אחת למספר שנים, כגון סקרי בריאות, רווחה, חקלאות, תעשייה סקר איכות הסביבה בתעשייה וסקרי עסקים. כמו כן, נערכים סקרים שוטפים, סקר הוצאות משקי בית, סקר חברתי וסקר כוח אדם. בשנת 2012 החלה הלשכה לבצע את סקר ארוך טווח של משפחות בישראל שנמשך גם השנה.

בשנת 2020 הלשכה המשיכה את פעולותיה בנושא מפקד האוכלוסין והחזרה הכללית למפקד, במהלך השנה נמשכו ההכנות הלוגיסטיות הטכנולוגיות והמתודולוגיות לקראת מפקד 2021. סקרי השטח של הלשכה (סקר כוח-אדם, סקר הוצאות משק הבית, הסקר החברתי, סקר ארוך טווח) – הותאמו במהלך השנה לתקופת הקורונה בה האיסוף איננו פנים מול פנים אלא טלפוני וכן בוצעה לרוב סקרי הלמ"ס התאמה של שיטות האמידה והתאמת הסדרות לתקופת הקורונה. בנוסף בוצעו במהלך השנה סקרים מיוחדים לקורונה, כגון: סקרים להערכת מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה – תכנון, איסוף ואמידה (10 גלים), סקרי חוסן אזרחי בתקופת משבר הקורונה: תכנון, ביצוע, ואמידה (4 גלים), סקר סרולוגי בבני ברק – תכנון, ואמידה. בנוסף בוצע תכנון ראשוני למעבר לאיסוף מקוון במערכות ניהול חדשות, ביצוע מקוון בסקר מו"פ ותחילת איסוף מקוון בסקר ICT. בוצעו בנוסף הפעולות הבאות בסקרים השונים: גיבוש, עיבוד ופרסום של מדד חברתי-כלכלי 2017, היערכות ראשונה לסקר למבחן המוקדם המתוכנן לשנת 2021 בסקר מיומנות בוגרים (PIAAC), איסוף נתונים בסקר בריאות, תגבור פרק הכנסות במדגם נוסף נספח לסקר כוח אדם בהכנסות פרטים ומשקי בית ותחילת פעילות להעמקת השימוש באומדני הבזק במספר סקרים.

הלשכה מפיצה את המידע הסטטיסטי שהיא אוספת במגוון רחב של פרסומים: השנתון הסטטיסטי לישראל, ירחונים, רבעונים של סטטיסטיקה ענפית וכללית, פרסומים מיוחדים ופרסומים טכניים (מתודולוגיה סטטיסטית, סיווגים וכו'), זאת בכדי לאפשר למשתמשים להכיר ולעקוב אחר ההתפתחויות והשינויים במשק ובחברה בדרך הקלה והנוחה ביותר.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021

באור 1 – כללי (המשך)

מליאת הכנסת אישרה בחודש יולי 2016 בקריאה שניה ושלישית את הצעת החוק לתיקון פקודת הסטטיסטיקה. על פי ההצעה ישונה תואר התפקיד של הסטטיסטיקן הממשלתי והוא ייקרא מעתה "הסטטיסטיקן הלאומי" במקום "הסטטיסטיקן הממשלתי". התיקון לחוק מבטא עצמאות ואי תלות המאפשרים שקיפות מלאה, אמינות מרבית וחוסר השפעה של גורם זה או אחר, לרבות ממשלתי או פוליטי.

בינואר 2017 אישרה הכנסת את החוק לתיקון פקודת הסטטיסטיקה (מס' 5), התשע"ז-2017. על פי התיקון, בוטל עונש המאסר של שלושה חודשים על אי מילוי השאלונים ועל הסיור לענות לשאלות סוקרי הלשכה של יחיד בנוגע לאותו יחיד, משק ביתו או משפחתו. העונש הומר לקנס בסכום 500 ש"ח (התיקון נוגע רק לסקרים מסוימים).

בנוסף, התיקון לחוק קובע כי יחיד לא יהיה חייב להשיב לסקרי הלשכה, למעט פעולות סטטיסטיות אגב מפקד, אודות אותו יחיד, משק ביתו או משפחתו, אלא פעם בחמש שנים. התיקון נועד להיטיב עם ציבור המשיבים בסקרי יחיד, משק בית ומשפחה ולעודד שיתוף פעולה לאיסוף סטטיסטיקה בסקרים אלה לטובת הסטטיסטיקה הלאומית.

בנובמבר 2019 החליטה הממשלה (החלטה מספר 4753) על בחינת הקמת "אגם מידע ממשלתי" בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במטרה להגביר את השימוש במידע הממשלתי לצורך שיפור המדיניות הממשלתית ובכך להגביר את האפקטיביות של פעולות הממשלה

לצורך כך הוטל על הסטטיסטיקן הלאומי להקים צוות היגוי לבחינת הקמת "אגם מידע ממשלתי" בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בראשותו או בראשות נציג מטעמו בהשתתפות גורמים רלוונטיים מיחידות אחרות כדוגמת נציגי משרד רוה"מ ורשות התקשוב מטרות צוות ההיגוי לבחון, במסגרת תכנית האסטרטגיה הדיגיטלית של הלשכה, הקמה של מאגר מידע מנהלי ממשלתי, לרבות מידע מסקרי הלשכה (אגם מידע - Data Lake) בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הצוות יביא לאישור הממשלה בתוך 180 יום מיום קבלת החלטה זו המלצות מפורטות.

במהלך 2020 הוקם צוות ייעודי כאמור אשר סיים את עבודתו, במסגרת עבודת המטה נוסחה החלטת ממשלה שהופצה לכלל משרדי הממשלה ובה המלצת הצוות על הקמת אגם מידע ממשלתי בלמ"ס. ההחלטה אושרה ע"י הדרגים המקצועיים בכלל המשרדים והיא מונחת במזכירות הממשלה לאישור השרים.

לקראת סוף שנת 2020 פרסמה הלמ"ס מכרז פומבי להקמת אגם מידע בלמ"ס ובמהלך שנת 2021 נבחר זוכה לאספקת המערכות והחלה ההקמה של מערכת גישה מרחוק לנתוני מחקר. בשנת 2022 צפויה הלמ"ס להתחיל את פרויקט אגם הנתונים שיסדיר ויאגד את נתוני הלמ"ס מכלל הפעולות הסטטיסטיות שהיא מבצעת במסגרת אחריותה במטרה להנגישם ללקוחות השונים בממשלה ומחוצה לה ברוח החלטת הממשלה (4753) וככל והממשלה תאמץ את המלצת הצוות כאמור לעיל, אגם המידע בלמ"ס יהפוך לאגם המידע הממשלתי.

ב. הגדרות:

בדוחות כספיים אלה:

הלשכה, המשרד	-	הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
הממשלה	-	ממשלת מדינת ישראל.
מטבע הדיווח	-	הוא המטבע המשמש בהצגת הדוחות הכספיים.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021

באור 1 – כללי (המשך)

ג. משבר הקורונה

בשלהי שנת 2019 התפרץ נגיף COVID-19 (להלן: "קורונה" או "נגיף הקורונה") בסין ובתחילת שנת 2020 החל להתפשט למדינות נוספות רבות בעולם, כולל ישראל. ביום 11 במרץ 2020 ארגון הבריאות העולמי הכריז על התפרצות נגיף הקורונה כמגיפה עולמית. מגיפה זו הביאה לירידה בהיקפי הפעילות הכלכלית באזורים רבים בעולם, כולל בישראל.

המדינה ומשרדי הממשלה ממשיכים לעקוב באופן שוטף אחר ההתפתחויות בארץ ובעולם בהקשר זה, בשים לב להנחיות הממשלה המתפרסמות מעת לעת, ובוחנים את השפעות המגיפה במישורים שונים מעבר למישור הבריאותי, לרבות במישור הכלכלי, החברתי והארגוני.

בחודש דצמבר 2020 החל במדינת ישראל מבצע חיסונים הדרגתי, במספר פעימות, שנמשך בשנים 2021 ו-2022, ומטרתו חיסון כלל האוכלוסייה לצורך בלימת המגיפה בישראל.

להתפשטות נגיף הקורונה בישראל, לרבות הוריאנטים השונים, ישנן השלכות רוחביות על פעילותה הכלכלית של המדינה, המשפיעות על תקציב ופעילות כלל משרדי הממשלה.

בהיבט הפעילות של המשרד, לנגיף הקורונה עשויה להיות השפעה על יכולת המשרד לעמוד ביעדים שהוגדרו עבורו ועל הקצאת המשאבים לפעילויות השונות של המשרד. במישור הארגוני, לאור התקנות לשעת חירום והנחיות הממשלה, חל צמצום בכוח האדם אשר עובד במשרד. חלק מכוח האדם שעובד מגיע למשרד ובתקופות מסוימות חלקו עבר למתכונת של עבודה מהבית.

להלן פירוט פעילויות של המשרד אשר הושפעו ממגפת הקורונה וכן פעילויות ייעודיות לטיפול במשבר והשפעתן על הדוחות הכספיים של המשרד לשנת 2021:

1. מפקד האוכלוסין שהיה אמור להתבצע במהלך שנת 2021 נדחה בעקבות הקורונה לאפריל 2022. עיכוב בביצוע המפקד דחתה למעשה את ביצוע התשלומים ורישום ההוצאות בגין המפקד לשנת 2022.
2. סקרי השטח של הלשכה הותאמו במהלך השנה לתקופת הקורונה בה האיסוף איננו פנים מול פנים אלא טלפוני וכן בוצעה לרוב סקרי הלמ"ס התאמה של שיטות האמידה והתאמת הסדרות לתקופת הקורונה.
3. בשל הקורונה נוספו סקרים נוספים לפי דרישה כגון: סקרי חוסן אזרחי בתקופת הקורונה, סקר סרולוגי וכדו' סקרים אלו הגדילו למעשה את הוצאות המשרד.

יצוין כי ייתכנו השפעות נוספות של משבר הקורונה על פעילות המשרד והקצאת המשאבים.

להערכת המשרד, מאחר ומדובר באירוע משמעותי ומתפתח, להמשך התפשטות נגיף הקורונה או בלימתו עשויות להיות השפעות מהותיות נוספות ובהיבטים נוספים.

ד. תקציב 2021

שנת 2021 התנהלה ללא תקציב מאושר (להלן: "תקציב המשכ"י") עד לחודש נובמבר 2021 וזאת לאחר ששנת 2020 התנהלה במלואה במתכונת זו.

על פי סעיף 33 לחוק יסוד: משק המדינה, במצב זה חלות מגבלות שנתיות וחודשיות על היקף ההוצאה המותרת. האתגר בניהול התקציב המשכ"י התעצם עם התפשטות נגיף הקורונה בישראל והצורך בהקצאת משאבים מתאימים להתמודדות עם המשבר.

כאמור, בחודש נובמבר 2021 הכנסת אישרה את תקציב 2021 ו-2022 והמשרד עבר להתנהלות תקציבית במתכונת הרגילה. כמו כן, הכנסת אישרה את הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (חוק ההסדרים), שכללה שינויים ורפורמות במגוון רחב של נושאים כגון העלאת גיל הפרישה לנשים.

להתנהלות המשרד במתכונת של תקציב המשכ"י, לאורך מרבית שנת 2021, עשויה להיות השפעה על פעילות המשרד, הקצאת התקציב ועל יכולת המשרד לעמוד ביעדים השוטפים שהוגדרו לו.

לפרטים נוספים אודות הקצאת המשאבים התקציביים ופעילויות המשרד בשנת 2021 – ראה את נספח התקציב.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) הצהרה לגבי יישום תקני חשבונאות ממשלתיים

הדוחות הכספיים של המשרד (להלן: "הדוחות הכספיים") ערוכים בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים המפורסמים על-ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית ובהתאם להוראות התכ"ס. תקנים אלה מבוססים על תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (להלן: "IPSAS") המפורסמים על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (להלן: "IPSASB"). הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי הסטטיסטיקן הלאומי וראש אגף הכספים של המשרד ביום 24 מרץ 2022.

(2) בסיסי המדידה ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט נכסים והתחייבויות שונים המוצגים על בסיס מדידה אחר, כמפורט בביאורים לדוחות הכספיים. עיקרי המדיניות החשבונאית המתוארים להלן, יושמו באופן עקבי ביחס לכל השנים המוצגות, אלא אם צוין אחרת.

(3) שימוש באומדנים

בעת הכנתם של הדוחות הכספיים, עריכתם והצגתם על פי כללי החשבונאות המקובלים, נדרשת הנהלת המשרד להשתמש בשיקול דעת, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות. מעצם טיבם של אומדנים והנחות, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת המשרד להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול הדעת בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים, וכן על הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

אומדנים והנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

מידע בדבר הנחות שהניח המשרד לגבי העתיד וגורמים עיקריים אחרים לחוסר ודאות בקשר לאומדנים, שקיים סיכון משמעותי שתוצאתם תהיה תיאום מהותי לערכים בספרים של נכסים והתחייבויות במהלך שנת הכספים הבאה, נכלל בביאורים הבאים:

(א) אורך חיים שימושיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר

כאמור בביאור 6 בדבר רכוש קבוע ובביאור 7 בדבר נכסים בלתי מוחשיים, הנהלת המשרד בוחנת בכל תקופת דיווח שנתית את אומדן אורך החיים השימושיים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר. שינויים בהערכות הנהלת המשרד עשויים להשפיע מהותית על הערכים בספרים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ועל הוצאות הפחתה/הפחתה הנזקפות לעודף/גרעון לתקופה.

(ב) התחייבויות תלויות והפרשה לתביעות משפטיות

בהסתמך על חוות דעתם של היועצים המשפטיים של המשרד, נקבעים סיכויי תביעות משפטיות שהוגשו כנגד המשרד, במידת האפשר, ועל פיהם נאמד הסכום אותו יש לכלול כהפרשה בדוחות הכספיים. הערכות אלה מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון העבר. תוצאות התביעות בפועל עלולות להיות שונות מהערכות אלה דבר שעשוי לגרום לביטול או יצירת הפרשה בגין תביעה.

ב. מטבע חוץ

(1) מטבע הפעילות

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של המשרד, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית שבה פועל המשרד ואת עסקותיו (להלן: "מטבע הפעילות").

(2) עסקאות במטבע חוץ

עסקאות שבוצעו במטבע השונה ממטבע הפעילות (להלן - "מטבע חוץ") מתורגמות לפי שערי החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים בשווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים במונחי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים בדוח על הביצוע הכספי, פרט להפרשים אשר מוכרים בדוח על השינויים בנכסים נטו, הנובעים מתרגום של פריטים הנזקפים ישירות לדוח על השינויים בנכסים נטו/הון.

(3) פריטים בדבר מדד המחירים לצרכן ושערי מטבע חוץ

להלן פריטים על מדדי המחירים לצרכן, שערי החליפין של מטבעות עיקריים ושיעורי השינוי בתקופת הדוח:

ליום ה-31 בדצמבר 2020	ליום ה-31 בדצמבר 2021	
113.84	117.03	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) (*)
3.215	3.110	דולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
3.944	3.520	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

(*) לפי בסיס ממוצע 2008.

שיעור השינוי ליום ה-31 בדצמבר 2020 (באחוזים)	שיעור השינוי ליום ה-31 בדצמבר 2021 (באחוזים)	
(0.69)	2.80	מדד המחירים לצרכן
(6.97)	(3.27)	דולר של ארה"ב
1.70	(10.75)	אירו

ג. הצמדה

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות.

ד. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי. שווי מזומנים כוללים, בין היתר, פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנק ישראל או בבנקים אחרים, אשר מקיימים את הקריטריונים לעיל.

ה. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה הכוללת לחובות מסופקים בדוחות הכספיים מורכבת מהפרשה ספציפית ו/או מהפרשה כללית. ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים מחושבת באופן ספציפי בגין חובות מזוהים אשר לדעת הנהלת המשרד, גבייתם מוטלת בספק.

במקרים שבהם לא ניתן לחשב את ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים, מבוצעת הפרשה כללית, אשר מחושבת בהתבסס על יתרות החוב למועד הדיווח, גיל החוב ועל פי ניסיון העבר. : בהתאם לסעיף 2.2.1.2.2 להוראת התכ"ס 2.3.6 חושבה הפרשה ספציפית לחובות מסופקים עבור חייבים בגין עסקאות חליפין ע"ס 2,789 אלפי ₪.

ו. הפרשות

הפרשות מוכרות בדוחות הכספיים כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: קיימת למשרד מחויבות קיימת (משפטית או משתמעת) בהווה כתוצאה מאירועי העבר, צפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות כדי לסלקה וניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות.

הסכום המוכר כהפרשה, הינו האומדן הטוב ביותר של הוצאה הנדרשת לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. כאשר ההשפעה של ערך הזמן הינה מהותית, סכום ההפרשה יימדד לפי הערך הנוכחי של היציאות החזויות לסילוק המחויבות. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן. סכום התיאום מוכר כהוצאות ריבית.

המשרד מכיר בהשבה כאשר, ורק כאשר, קרוב לוודאי שההשבה תתקבל אם המשרד יסלק את המחויבות. ההשבה תטופל כנכס נפרד. הסכום שמוכר בגין ההשבה אינו עולה על סכום ההפרשה.

ז. תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: למשרד קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי המשרד יידרש למשאביו הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מלאי

מלאי שוטף ומלאי בלתי שוטף

מלאי נמדד כנמוך מבין העלות ושווי המימוש נטו. העלות של מלאי כוללת את העלויות לרכישתו ולהבאתו למיקומו ולמצבו הקיימים כגון: עלויות הובלה, עלויות חומרי גלם, עבודה ישירה, עלויות ישירות אחרות ועלויות תקורה קבועות בייצור, המבוסס על קיבולת נורמאלית של מתקני הייצור. הנחות והטבות מסחריות ופריטים דומים אחרים, מנוכים בעת קביעת עלות הרכישה.

מלאי בלתי שוטף הינו מלאי שאינו מיועד ואינו צפוי להתממש בתוך שנה ממועד הדיווח או בתקופת המחזור התפעולי הרגיל של הישות, אם היא עולה על שנה. מלאי בלתי שוטף כולל גם מלאי חירום שהישות מחויבת להחזיק בו לצורך שימוש בעתות חירום.

ח. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

רכוש קבוע מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין לרכישת רכוש קבוע או להקמתו לשם הבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר עבודה ישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן ליחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה. בנוסף, עלות הרכוש הקבוע כוללת את אומדן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט (כאשר קיימת מחויבות לפירוק ופינוי או שיקום האתר). בנוסף, עלות הרכוש קבוע כוללת את אומדן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט.

כאשר נכס מתקבל ללא עלות או בעלות סמלית, עלותו היא שווי ההוגן במועד קבלתו.

עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המקושר אליו, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

חלקי חילוף, ציוד עזר וציוד גיבוי מסווגים כרכוש קבוע כאשר הם עומדים בהגדרת רכוש קבוע בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי 17, אחרת הם מסווגים כמלאי.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע.

שינויים במחויבות לפירוק ופינוי פריטים ושיקום האתר בו הם ממוקמים, למעט שינויים הנובעים מחלוף הזמן, מתווספים או מנוכים מעלות הנכס בתקופה בה הם מתרחשים. הסכום שמנוכה מעלות הנכס לא יעלה על ערכו בספרים. יתרה, אם קיימת, מוכרת מיידית בדוח על הביצוע הכספי.

בתקופות שלאחר ההכרה הראשונה פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי עלותם בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

רווח או הפסד הנובע מגריעת פריט רכוש קבוע ייקבע כהפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הפריט, וירשם בסעיף הכנסות אחרות או הוצאות אחרות, לפי העניין, בדוח על הביצוע הכספי.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע ועלויות עוקבות אחרות מוכרות כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית או פוטנציאל השירות הגלומים בפריט תזרום למשרד וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך של החלק שהוחלף נגרע.

עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר שלו.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה.

פחת נזקף לדוח על הביצוע הכספי (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר), לפי שיטת הקו הישיר על פי אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק משמעותי מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זאת משקפת את דפוס צריכת ההטבות הכלכליות העתידיות או את פוטנציאל השירות הגלומים בנכס.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נכסים חכורים בחכירה מימונית, לרבות קרקעות ושיפורים במושכר מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה או השכירות לבין אורך החיים השימושי של הנכס, אלא אם צפוי באופן סביר שהמשרד יקבל בעלות על הנכס בתום תקופת החכירה. קרקעות בבעלות אינן מופחתות.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

ציוד וריהוט משרדי - 7-15 שנים

חומרה ומערכות מחשוב - 3-10 שנים

שיפורים במושכר - 10 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

ט. נכסים בלתי מוחשיים

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, הניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. נכס ניתן לזיהוי אם הוא ניתן להפרדה או שנובע מהסדרים מחייבים (לרבות זכויות חוזיות או זכויות משפטיות אחרות), וזאת מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהישות או מזכויות וממחויבויות אחרות.

הכרה לראשונה

נכס בלתי מוחשי שנרכש על ידי המשרד, מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין להכנת הנכס הבלתי מוחשי לשימוש המיועד. נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו במסגרת עסקה שאינה חליפין נמדדים בהתאם לשוויים ההוגן במועד העסקה. נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו במסגרת עסקה להחלפת נכסים תמורת נכסים לא כספיים או בתמורה לשילוב של נכסים כספיים ולא כספיים, נמדדים במועד ההכרה לראשונה בהתאם לשווי הוגן של הנכסים שנמסרו. יציאה בגין פריט בלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, אינה מוכרת כחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

מחקר ופיתוח

יציאות הקשורות בפעילויות מחקר המבוצעות במטרה לרכוש ידע והבנה מדעיים או טכניים חדשים, נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. עלויות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית או פוטנציאל שירות עתידי מהמוצר ולמשרד כוונה, יכולת ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.

עלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר, הוצאות תקורה שניתן ליחסן ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד ועלויות אשראי שהונו. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

מדידה עוקבת

נכס בלתי מוחשי מוצג לפי עלות בניכוי כל הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו, יתר העלויות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

הפחתה

סכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים לפי שיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה מוכרות כהוצאות בדוח על הביצוע הכספי, אלא אם הן נכללות בערך בספרים של נכס אחר. מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים לפחות אחת לשנה לירידת ערך.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים במשרד אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלו, כגון עלויות פיתוח, נבחנים לירידת ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

תוכנה ופרויקטי מחשוב - 10-3 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

המשרד בוחן את אומדן אורך החיים השימושי של נכס בלתי מוחשי שאינו מופחת לפחות מדי שנה על מנת לקבוע האם האירועים והנסיבות ממשיכים לתמוך בקביעה כי לנכס הבלתי מוחשי אורך חיים בלתי מוגדר.

י. הכרה בהכנסות מעסקאות חליפין

(1) הכנסות ממכירת סחורות

הכנסות ממכירת סחורות במהלך העסקים הרגיל נמדדות על פי השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה או התמורה שיש זכאות לקבלה, בניכוי הנחות מסחריות והנחות כמות. במקרים בהם תקופת האשראי היא קצרה ומהווה את האשראי המקובל בענף התמורה העתידית אינה מהוונת.

במקרים בהם תקופת האשראי חורגת מהמקובל בענף, המשרד מכיר בתמורה העתידית כאשר היא מהוונת תוך שימוש בריבית הסיכון של הלקוח. ההפרש בין השווי ההוגן והסכום הנקוב של התמורה העתידית מוכר כהכנסת ריבית על פני תקופת האשראי.

הכנסות ממכירת סחורות (כולל מקרקעין ודירות) מוכרות כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: קיימת ראייה משכנעת (בדרך כלל ביצוע של הסכם מכירה) שהסיכונים והתשואות המשמעותיים הועברו לקונה, אין למשרד מעורבות נמשכת עם הסחורה, צפויות הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות בגין העסקה וסכומי ההכנסות והעלויות בגין העסקה ניתנים למדידה באופן מהימן.

(2) הכנסות מהספקת שירותים

הכנסות משירותים שהוענקו נזקפות לדוח על הביצוע הכספי באופן יחסי לשלב השלמת העסקה, במועד הדיווח. אומדן שלב ההשלמה מחושב בהתייחס לסקירת העבודה שבוצעה. ההכנסות נמדדות לפי השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה או התמורה שיש זכאות לקבלה.

יא. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין

עסקאות שאינן חליפין הן עסקאות שאינן כוללות חליפין של ערכים, השווים בקירוב זה לזה, בין הצדדים לעסקה.

הכנסות מעסקאות שאינן חליפין כוללות את סוגי ההכנסות הבאות:

(1) מסים ואגרות

סכומים שהמשרד גובה מכוח חוקים ו/או תקנות למעט סכומים שהמשרד גובה עבור גורמים אחרים.

מסים אינם כוללים קנסות או עונשים אחרים המוטלים עקב הפרת חוק למעט קנסות המוטלים מכוח פקודת המסים (גבייה). הכנסות בגין מסים אשר הוכרו בדוחות הכספיים הינם חובות המס הוודאיים, אשר בגינם קיימת יכולת גבייה.

(2) הכנסות מתקציב

הכנסות המשרד בגין מימון "מכסת ההוצאה התקופתית המצטברת" של המשרד, על פי אישורו של החשב הכללי. הכנסות אלו מהוות העברה חד צדדית למשרד, שהתקבלה מהחשב הכללי. הכנסות מתקציב ישתנו ברמה השנתית לסך הביצוע נטו של המשרד.

השתתפות בתקציב - העברה חד צדדית של המשרד לחשב הכללי בגין עודף חיובי, השווה לביצוע תקציב המשרד, נטו. סכום ההשתתפות בתקציב שווה ברמה השנתית לסך הביצוע נטו של המשרד.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. הטבות לעובדים

(1) התחייבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר:

הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים. כאשר למשרד קמה מחויבות משפטית או משתמעת, שניתנת לאמידה מהימנה, למתן מענקים לעובדים, המשרד מכיר בהתחייבות זו במועד בו קמה המחויבות.

(2) התחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד, נטו:

בגין כל התחייבויות המשרד בגין סיום יחסי עובד מעביד נרשמות התחייבויות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג, וציפיות הנהלת המשרד.

יג. התחייבויות בגין פנסיה תקציבית

תשלומי הפנסיה התקציבית לגמלאי המשרד מתבצעים על ידי מנהלת הגמלאות במשרד האוצר. המשרד רושם הוצאה בגין פנסיה תקציבית בסכום השווה ל-20.83% מסכום המשכורת ברוטו לפנסיה השנתית כנגד קרן הון בגין פנסיה תקציבית.

יד. הצגה מחדש

המשרד תיאם בדרך של הצגה מחדש את הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 על מנת לשקף בהם למפרע שינוי בשיטת הטיפול החשבונאי בהקשר עם רישום. הוצאות הפחתה של נכס בלתי מוחשי בסך 24 אלפי ₪ בגין חישוב שגוי שבוצע בשנת 2020 ע"י מערכת מרכבה. בשל כך הדוחות הכספיים של שנת 2020 הוצגו מחדש על מנת לתקן טעות זו. השפעת ההצגה מחדש על הדוחות הכספיים לשנת 2020 אינה מהותית ואין כל השפעה על שנת 2021.

ביאור 3 - מזומנים ושווי מזומנים

החל משנת 2008 יתרות הבנק של הלשכה מועברות ביום 31 בדצמבר לחשבון הבנק הראשי של החשב הכללי. בתחילת השנה העוקבת, החשב הכללי מקצה ללשכה סכומים על פי אומדנים המבוקשים מהלשכה לפעילותה השוטפת.

ביאור 4 - חייבים ויתרות חובה (באלפי ש"ח)

סעיף	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
הוצאות מראש	5,431	1,692
חייבים בגין עסקאות חליפין	2,878	280
מקדמות לספקים	310	310
משרדי ממשלה	127	175
הלוואות ומקדמות לעובדים	111	89
המוסד לביטוח לאומי	84	65
חייבים ויתרות חובה אחרים	38	36
רשויות מקומיות	6	51
הפרשה לחובות מסופקים	(2,789)	-
	6,196	2,698

ביאור 5 - חייבים ויתרות חובה לזמן ארוך (באלפי ש"ח)

סעיף	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
יתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב (*)	2,950	2,823
הוצאות מראש לזמן ארוך	1,486	-
	4,436	2,823

(*) בהתאם להוראות התכ"מ החל מיום 31 בדצמבר 2008 משרדי הממשלה יציגו את הפיקדון לחידוש כלי רכב כנכס דוח על המצב הכספי. מצבת תקני כלי הרכב הממשלתי בלשכה נכון ל 31.12.21 כוללת 16 תקני רכבים.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 6 - רכוש קבוע, נטו (באלפי ש"ח)

סעיף עלות	נכסים בהקמה	חומרה ומערכות מחשוב	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	סה"כ
יתרה ליום 1 בינואר 2021	64	59,614	17,641	8,445	85,764
תוספות במשך השנה	34	7,018	859	1,025	8,936
גריעות במשך השנה	-	(462)	-	(67)	(529)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	98	66,170	18,500	9,403	94,171
פחת נצבר	-	-	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2021	-	46,055	5,617	4,248	55,920
תוספות במשך השנה	-	7,949	1,753	883	10,585
גריעות במשך השנה	-	(462)	-	(66)	(528)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	-	53,542	7,370	5,065	65,977
יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021	98	12,628	11,130	4,338	28,194
יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020	64	13,559	12,024	4,197	29,844

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

באור 7 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו (באלפי ש"ח)

נכסים בלתי מוחשיים בפיתוח/בהקמה סה"כ	פרוייקטי מחשוב	תוכנות מחשבים	סעיף עלות
100,685	31,416	54,709	יתרה ליום 1 בינואר 2021
24,209	16,551	3,789	תוספות במשך השנה
124,894	47,967	58,498	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
38,898	-	25,613	פחת נצבר
9,209	-	7,739	יתרה ליום 1 בינואר 2021
48,107	-	33,352	תוספות במשך השנה
76,787	47,967	25,146	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
61,787	31,416	29,096	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020
		13,285 (*)	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
		1,470	תוספות במשך השנה
		14,755	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
		3,674	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
		1,275	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הוצג מחדש-ראה ביאור 2.י

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות (באלפי ש"ח)

31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	סעיף
6,458	11,730	הוצאות לשלם
2,540	583	ספקים ונותני שירותים
8,998	12,313	

ביאור 9 - התחייבויות שוטפות בגין זכויות עובדים (באלפי ש"ח)

31 בדצמבר 2020	31 בדצמבר 2021	סעיף
13,144	13,916	התחייבות לעובדים בגין ימי חופשה
1,189	672	התחייבות לעובדים בגין ימי מחלה
14,333	14,588	

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 10 - התחייבויות בגין זכויות עובדים (באלפי ש"ח)

סעיף	הפניה	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
התחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד, נטו (*)	א	26,763	25,071
התחייבות לעובדים בגין ימי מחלה (*)	ב	14,196	14,004
		40,959	39,075

(*) ראה ביאור 2.יב – הטבות לעובדים.

א. התאם לחוקי העבודה וההסכמים הקיימים, מכוסות רוב התחייבויות הממשלה, בגין פיצויי פיטורים, על ידי הפקדות שוטפות לקופות הגמל (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005, הכוללת את קרנות הפנסיה, קופות הביטוח וקופות הגמל לתגמולים ולפיצויים, להלן: 'קופות גמל'), מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג – 1963.

סכומי הצבירה בקופות הגמל הינם על שם העובד. קופות הגמל מקבלות על עצמן את חבות הממשלה הנובעת מהסכמי העבודה ומשחררות את הממשלה מתשלומים נוספים. יתרת ההתחייבויות הכלולה בדוחות הכספיים, הוערכה באופן שמרני כך שכל העובדים יהיו זכאים להשלמת פיצויי פיטורים. ייתכן כי ישנם עובדים אשר אינם בתחולת סעיף 14, אך להערכתנו מדובר במספר שאינו מהותי ולפיכך לא בוצעה הערכה של סכומים אשר הופקדו בקופות הגמל ואשר אמורים להקטין את ההתחייבות בגינם.

ב. התחייבות הלשכה לתשלום פיצוי עבור ימי מחלה שלא נוצלו לעובדים הזכאים לכך בתוקף הסכמי עבודה, חושבה על בסיס ערך יום מחלה ויתרת ימי המחלה בגינם זכאי העובד לפיצוי, בהתאם לנוהל חישוב הפרשות בגין זכויות עובדים ליום 31 בדצמבר 2021.

בתאריך 2.3.2017 הופץ חוזר מטעם נציבות שירות המדינה מספר עז/8 בנושא פיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו לגבי עובדים המועסקים בחוזים אישיים ואשר חל עליהם הסדר פנסיה צוברת. ההסדר חל על כ - 420 סוקרי הלשכה בשנת 2021 ולפיו חושבו ההתחייבויות, כמו כן אופן החישוב שבוצע עבור סוקרי הלשכה חושב בהתאם לאופן התשלום של אותה ההתחייבות בפועל.

ביאור 11 – הכנסות ממכירת מוצרים סטטיסטיים

הכנסות אלו כוללות הכנסות מביצוע סקרים מיוחדים, הכנסות מהפקת עיבודים מיוחדים, הכנסות ממכירת פרסומים והכנסות משימוש בחדרי מחקר שהתקבלו מגורמים פרטיים ומגופים ממשלתיים.

ביאור 12 - שכר עבודה ונלוות (באלפי ש"ח)

סעיף	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
שכר ונלוות בארץ ובחו"ל	195,610	188,736
הוצאות בגין פרישת עובדים	4,828	5,067
הוצאות בגין תוכנית להטבה מוגדרת (הוצאה לפנסיה תקציבית)	3,664	3,839
	204,102	197,642

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - תפעול ותחזוקה (באלפי ש"ח)

סעיף	הפניה	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
פחת והפחתות		19,794	17,771 (*)
שכירות ודמי שימוש	א	15,578	15,575
תפעול ותחזוקה	ב	14,734	14,738
הוצאות מחשוב ואבטחת מידע		13,400	14,717
חניה והסעות		5,566	5,612
קבלני משנה		4,612	1,701
יעוץ		3,501	7,547
שמירה ואבטחה		2,055	1,920
		79,240	79,581

א. הוצאות שכירות וחכירה

	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
הוצאות שכירות מבנים	12,828	12,252
הוצאות שכירות תוכנה	2,750	3,323
	15,578	15,575

ב. הוצאות תפעול ותחזוקה - הרכב לפי תשומות עיקריות

	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
תחזוקת מבנים	6,279	6,436
ארנונה ומים	5,164	4,906
חשמל ואנרגיה	1,878	2,008
אחרות	518	553
תחזוקת רכבים	595	444
ביטוח	300	391
	14,734	14,738

(*) הוצג מחדש- ראה ביאור 2.יד

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 14 - הנהלה וכלליות (באלפי ש"ח)

סעיף	הפניה	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
משרדיות	א	5,983	5,314
חובות מסופקים ואבודים		2,789	9 (*)
הדרכה והשתלמויות		1,021	423
שיווק, יחסי ציבור וכנסים		910	3,022
יעוץ וקבלני משנה		554	317
נסיעות לחו"ל		-	37
אחרות		30	(52) (*)
		11,287	9,070

א. משרדיות

תקשורת	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2020
תקשורת	2,250	1,692
תרגומים והדפסות	563	512
שירותי מידע ואחרות	3,170	3,110
	5,983	5,314

(*) מוין מחדש

ביאור 15 - השפעה מצטברת וקרנות הון

א. התחייבות בגין פנסיה תקציבית

הדוחות הכספיים של המשרד כוללים עלויות שכר בגין הפרשה לפנסיה עבור העובדים הזכאים לפנסיה תקציבית. הוצאות אלו נרשמו כנגד קרן הון בסכום עלות השכר הפנסיוני השנתי של העובדים הפעילים כפול 20.83%, וזאת בהתאם ל"נוהל רישום פנסיה תקציבית בספרי משרדי ממשלה" שפורסם בחודש מרץ 2014.

ב. פרטים נוספים:

בהתאם להוראות החשב הכללי נרשמה הגדלת שכר מול קרן הון בגין פנסיה תקציבית. התנועה אשר נרשמה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 ו-2020 הינה בסך 3,664 אלפי ש"ח ו- 3,839 אלפי ש"ח בהתאמה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

נספחים

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

נספח א'-דוחות על ביצוע התקציב (בלתי מבוקר) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

תחום פעולה	תיאור	תקציב על שינויי הכנסה מיועדת		תקציב על שינויי הכנסה ברוטו		התחייבויות אחוז	התחייבויות לשנים הבאות	אחוז ביצוע
		ביצוע	שינויי הכנסה מיועדת	ביצוע	שינויי הכנסה מיועדת			
0453	סטטיסטיקה ממלכתית	179.6	(3.9)	292.7	(6.9)	74.1%	57.4	62.0%
		179.6	(3.9)	292.7	(6.9)	74.1%	57.4	62.0%

שנת רב (נטו) 2016	שנת רב (נטו) 2017	שנת רב (נטו) 2018	שנת רב (נטו) 2019	שנת רב (נטו) 2020	שנת רב (נטו) 2021	שיעור שינוי 2017/2016	שיעור שינוי 2018/2017	שיעור שינוי 2019/2018	שיעור שינוי 2020/2019	שיעור שינוי 2021/2020
220	248	244	258	283	289	12.7%	(1.6%)	5.7%	9.7%	2.1%

א. תחום פעולה זה מיועד למימון עריכת דוחות סטטיסטיקה שוטפים ופעולות מיוחדות הדרושות לקיום המערכת הסטטיסטית וכן למימון פעולות ייחודיות של הלמ"ס כגון: הכנות למפקד האוכלוסין וביצוע חזרה הכללית למפקד, היערכות לסקר מיומנות בוגרים (PIAAC) וביצוע סקר מקדים, ביצוע סקרים מיוחדים לקורונה, כגון: סקר הערכת עסקים בעת התשפטות הנגיף, סקרי חוסן אזרחי, סקר סרולוגי ועוד, איסוף נתונים וחישוב אומדנים לסקר בריאות, העמקת השימוש באומדני הבזק במספר סקרים כלכליים ובאומדני אוכלוסיה, ועוד. בתחום פעולה זה קיים תת ביצוע בתקציב המזומנים בסך של כ-180 מיליוני ₪, התת ביצוע ע"ס 180 מיליוני ₪ הינו תולדה של שני גורמים: (1) ביצוע של 122 מיליוני בהרשאה להתחייב בתוכנית עבודה של מפקד אשר תוקצב בחלק השוטף (מזומן) בתקציב השנה. תקצוב זה במזומן נובע מהסדרים פנימיים באגף התקציבים שנועדו לצמצם למינימום את ההמתנה לתקצוב מחדש לשנת 2022 (2) אישור תקציב המדינה התרחש בחודש נובמבר ובמסגרתו התקבלו השלמת עודפים ותוספות תקציביות שנבעו מסיכומים תקציבים ומפאת קוצר זמן לא ניתן היה לממשן.

התקשרויות מהותיות

אין.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

נספח ב' - דוח התאמת גרעון חשבונאי לעודף התקציבי באלפי ש"ח (לא מבוקר)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
(296,570)	ביצוע התקציב נטו
307,956	הוצאות/ הכנסות שאינן מקבלות ביטוי בתקציב
(19,787)	רכוש קבוע - הוצאות פחת והפסדי הון
12,611	רכוש קבוע - רכישות השנה בניכוי תמורה מכירות השנה
5,125	חיובים וזיכויים שטרם שולמו או נגבו
79	חיובים וזיכויים שאינם נרשמים בדוח רווח והפסד
9,414	עודף חשבונאי, נטו